

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP
BILIMLENDIRIWI MINISTRILIGI

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTRILIGI

ÁJINIYAZ ATÍNDAĞÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALÍQ
INSTITUTÍ

QARAQALPAQ ÁDEBIYATÍ TARIYXÍ
(ĠÁREZSIZLIK DÁWIR) pání boyınsha
SILLABUS

Bilim tarawı:	100000 – Gumanitar
Tálim tarawı:	110000 – Pedagogika
Tálim baǵdarı:	60111500 –Ana tili hám ádebiyatı (Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı)

MODUL/ PÁN SILLABUSÍ

Túrkiy tiller fakulteti

60111500 –Ana tili hám ádebiyatı (Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı)

Pán atı	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (Ǵárezsizlik dáwir)
Pán túri	Májbúriy
Pán kodı	
Jıl	4
Semestr	6
Tálim forması	Kúndizgi
Shınıǵıwlar forması hám semestrlerge ajratılǵan saatlar	120
Lekciya	30
Ámeliy shınıǵıwlar	-
Laboratoriya shınıǵıwları	-
Seminar	30
Óz betinshe tálim	60
Kredit muǵdarı	4
Bahalaw forması	İmtixan
Pán tili	Qaraqalpaq

Pánniń maqseti (PM)

PM1	“Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı” (Ǵárezsizlik dáwir) páninen talabalardı teoriyalıq bilimler, ámeliy kónlikpeler, milliy ádebiyattıń XX hám XXI ásirlerdegi tariyxın biliwdiń teoriyalıq-ilmiy tiykarları, (XX hám XXI ásir) Ǵárezsizlik dáwir shayırlar hám jazıwshılarımızdıń jeke dóretiwshilik jolın biliw tiykarında ilimiy dúnyatanıw dárejesin qalıplestiriw wazıypasın atqaradı
-----	---

Pándi ózlestiriw ushın zárúr baslanǵısh bilimler

1	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (erte dáwir)
	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (XVIII-XIX ásirler)
2	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (XIX ásir arıqı XX ásir bası)
3	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (XX ásir)

Tálim nátiyjeleri (TN)

	<i>Bilimi jaǵınan</i>
--	-----------------------

TN1	“Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı” (ǵárezsizlik dáwir) pániniń predmeti, onı izertlep úyreniwdiń teoriyalıq tiykarları, qaraqalpaq ádebiyatı tariyxınıń izertleniw barısı, pániniń rawajlanıw baǵdarları hám ózine tán ózgeshelikleri haqqında bilimge iye bolıwı kerek;
TN2	Milliy ádebiyattıń XX hám XXI ásirlerdegi tariyxın biliwdiń teoriyalıq-ilmiy tiykarları, (XX hám XXI ásir) Ǵárezsizlik dáwir shayırlar hám jazıwshılarımızdıń jeke dóretiwshilik jolın biliw tiykarında ilimiy-teoriyalıq pikirler menen tanısıwı kerek;
TN3	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq poeziyasınıń tematikası, ideyalıq baǵıtı, kórkemlik ózgeshelikleri haqqında teoriyalıq túsiniqlerge iye bolıwı kerek;
TN4	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq prozası hám dramasınıń ideyalıq-tematikalıq baǵdarları, janrlıq-formalıq izlenisler haqqında tereń teoriyalıq bilimge iye bolıwı kerek;
	<i>Kónlikpe jaǵınan</i>
TN5	“Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı” (ǵárezsizlik dáwir) pániniń predmeti, onı izertlep úyreniwdiń teoriyalıq tiykarları, qaraqalpaq ádebiyatı tariyxınıń izertleniw barısı, pániniń rawajlanıw baǵdarları hám ózine tán ózgeshelikleri haqqında bilimge iye boladı;
TN6	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq poeziyasınıń tematikası, ideyalıq baǵıtı, kórkemlik ózgeshelikleri t.b. máseleler boyınsha ilimiy-teoriyalıq pikirler haqqında bilimderdi iyeleydi;
TN7	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq prozasınıń ideyalıq-tematikalıq baǵdarları, janrlıq-formalıq izlenisler haqqında tereń teoriyalıq bilimderdi ózlestiredi
TN8	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq dramaturgiyasınıń ideyalıq-tematikalıq baǵdarları, kórkemlik ózgeshelikleri haqqında tereń talqılap tallap úyrenedi

Pán mazmunı

Shınıǵıwlar forması: lekciya (L)	
L1	Kirisiw. Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq ádebiyatı
L2	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq poeziyasınıń ideyalıq-tematikalıq, janrlıq-formalıq izlenisler
L3	Ǵárezsizlik dáwirindegi epikalıq poeziya
1.4.	¹Házirgi qazaq poeziyası: janrlıq hám kórkemlik ózgesheligi
L5	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq prozası
L6	Qaraqalpaq ádebiyatında novella janrınıń rawajlanıw barısı
L7	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq gúrrińleriniń ideyalıq-tematikalıq baǵdarları

¹ Qazirgi qazaq ádebiyeti pəni baǵdarlaması. Əl-Farabi atındaǵı Qazaq Ұлттық университеті. Алматы, 2024.

L8	²Házirgi qazaq gúrrińleriniń kórkemlik ózgesheligi.
L9	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq povestleriniń ideyalıq-tematikalıq hám kórkemlik ózgesheligi
L10	Ǵárezsizlik dáwirindegi qaraqalpaq romanlarınıń rawajlanıw tendenciyaları hám poetikası
L11	Qaraqalpaq ádebiyatında esse janrınıń qalıplesiwi hám rawajlanıwı
L12	Házirgi dáwir ádebiyatında detektiv janrdıń rawajlanıwı
L13	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq dramaturgiyasındaǵı janrlıq-formalıq izlenisler
L14	Ǵárezsizlik dáwiri ádebiyattanıw ilimi
L15	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq ádebiy sını
Shınıǵıwlar forması: seminar (S)	
S1	İ.Yusupovtıń «Mustaqıllıq maydanınan ótkende», «Tók tawındaǵı oylar» qosıqlarında milliylik hám milliy ǵárezsizlik máseleleri.
S2	Ǵárezsizlik dáwiri ádebiyatında lirikalıq toplamlar (I.Yusupov, B.Genjemuratov hám t.b.)
S3	Ǵárezsizlik dáwirindegi lirikalıq janrlardıń kórkemlik ózgeshelikleri (X.Dáwletnazarov, Á.Ótepbergenov, O.Sátbaevlar misalında). Qaraqalpaq hám qazaq lirikası.
S4	Ǵárezsizlik dáwir ádebiyatında hayal-qızlar poeziyası (N.Tóreshova, M.Jumanazarova, G.Dáwletova, P.Mırzabaeva)
S5	Házirgi dáwirde poema janrı (İ. Yusupovtıń «Watan topıraǵı», «Poseydonnıń ǵázebi», B.Genjemuratovtıń poemalarınıń ideyalıq-kórkemlik ózgeshelikleri)
S6	Házirgi dáwir ádebiyatında dástan janrınıń rawajlanıwı (Á.Ótepbergenov hám N.Tóreshovalardıń dástanlıq shıǵarmaları misalında)
S7	Qaraqalpaq ádebiyatında novella hám gúrrińler. Qaraqalpaq hám qazaq gúrrińleri.
S8	Ǵárezsizlik dáwirindegi povestlerdiń janrlıq, formalıq ózgeshelikleri hám kórkemlik izlenisler
S9	Ǵárezsizlik dáwiri qaraqalpaq romanlarındaǵı kórkemlik izlenisler
S10	T.Qayıpbergenovtıń roman-esseleri
S11	Házirgi dáwir ádebiyatında tariyxıy romanlar
S12	Házirgi dáwir ádebiyatında detektiv janrdaǵı shıǵarmalar
S13	Ǵárezsizlik dáwirdegi dramaturgiya
S14	Qaraqalpaq ádebiyatında kórkem awdarma
S15	Ǵárezsizlik dáwirindegi ádebiyattanıw ilimi hám ádebiy sın

² Қазіргі қазақ әдебиеті пәни бағдарламасы. Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті. Алматы, 2024.

Óz betinshe tálim (ÓT)		Saat
1.	Seminar sabaqlarǵa tayarlıq kóriw hám úyge tapsırmalardı orınlaw	20
2.	Mashqalalı máseleler (keys) dúziw	10
3.	Berilgen tema boyınsha esse jazıw	10
4.	Konferenciyaǵa tezis tayarlaw	10
5.	Berilgen dáreklardı awdarmalaw	6
6.	Berilgen tema boyınsha referat jumısın tayarlaw	4
	Jámi	60

Tiykargı ádebiyatlar

1	Нуржанов П. Ғәрезсизлик дәўири қарақалпақ прозасы. –Нөкис, «Билим», 2003. -75 б.
2	Оразымбетов Қ.Хәзирги қарақалпақ лирикасының киши формаларының эволюциясы хәм типологиясы. –Нөкис, «Билим», 2004;
3	Пахратдинов Ә., Алламбергенов К., Бекбергенова М. XX әсир қарақалпақ әдебияты тарийхы. Сабақлық. –Нөкис, «Билим», 2011;
4	Allambergenov K, Orazimbetov Q., Paxratdinov A., Bekbergenova M. XX asir qaraqalpaq adebiyatı tariyxı, I tom. – Tashkent, “Sano-standart», 2018
5	Allambergenov K, Orazimbetov Q., Paxratdinov A., Bekbergenova M. XX asir qaraqalpaq adebiyatı tariyxı, II tom. – Tashkent, “Sano-standart», 2018

Qosımsha ádebiyatlar

6	Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. .-Тошкент, “Ўзбекистон” 2017.
7	Нуржанов П. Хәзирги қарақалпақ романы поэтикасы (композициялық хәм жанрлық, стильлик өзгешеликлер). – Нөкис, «Билим», 2008. -116 б.
8	Нуржанов П. Хәзирги қарақалпақ романы (сюжет хәм конфликт поэтикасы). – Нөкис, «Билим», 2009. -128 б.
9	Бекбергенова З. Қарақалпақ романларында көркем сөз поэтикасы. – Нөкис, «Илим», 2016. – 205 б
10	Қазіргі қазақ әдебиеті: Оқу құралы. Авторлар ұжымы. (Авторлар: Ж.Дәдебаев, Қ.Мәдібай, Г. Пірәлі, Д. Ысқақұлы, А. Қалиева, Е. Солтанаева, Л.Мұсалы). – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 510 б.
11	Қазіргі қазақ әдебиеті: даму үрдістері, есімдер мен оқиғалар: Ұжымдық монография. – Алматы, 2017. – 510 б
	Internet saytları
	1. www. tdpu. uz 2. www. pedagog. uz

<p>3. www.ziyonet.uz</p> <p>4. https://kazneb.kz/</p> <p>5. https://elibrary.kaznu.kz/ru/</p> <p>6. https://ndpi.uz/wp-content/uploads/2020/01/2024_sillabus_%D2%9Bazirgi_%D2%9Baza%D2%9B_%D3%99debieti_1.pdf</p> <p>7. https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow2/204207//1/0/2021//</p> <p>8. https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow2/112921//1/24/0//</p>
--

Talabalardıń pán boyınsha ózlestiriw kórsetkishin qadaǵalawda tómendegi kriteriyalar usınıs etiledi:

Ballardıń bólistiriliwi			
Kúndelik qadaǵalaw	15 ball	15 ball	30 ball
Araqalıq qadaǵalaw	20 ball		20 ball
Juwmaqlawshı qadaǵalaw	50 ball		50 ball
Jámi	100 ball		100 ball

Talabalardıń ózlestiriwin bahalaw ólsehemleri:

«A+», «A», «B+» **baha:** talaba materialdı erkin túrde tez ózlestiredi, qátelerge jol qoymaydı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi.

«B», «C+», «C» **baha:** talaba materialdı jaqsı ózlestirgen, onı logikalıq jaqtan sáwlelendire aladı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, Sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi, biraq onsha áhmiyetli bolmaǵan qátelerge jol qoyadı.

«D+», «D» **baha:** tiykarǵı materiallardı bileği, biraq anıq sáwlelendiriwge qıynaladı, sorawlarǵa juwap beriwde anıqlıq hám tolıqlıq jetispeydi, materiallardı usınıwda ayırım qáteliklerge jol qoyadı, kommunikaciya processinde qıyınshılıq sezedi.

«D» (**ótpedi**) **baha:** materiallardı ózlestirmegen, sorawlarǵa juwap bere almaydı, shınıǵırlarǵa qatnaspaydı.

Bahalaw tártibi óz ishine qadaǵalaw túrin (aralıq, kúndelik hám juwmaqlawshı) qamtıp aladı. Talabanıń ózlestiriw dárejesi tómendegishe jol menen bahalanadı:

Dárejesi	Ballar (procent)	Reyting	
A+	95 – 100 ball	4.5	Ayrıqsha
A	90 – 94 ball	4.0	
B+	85 – 89 ball	3.5	Júdá jaqsı
B	80 – 84 ball	3.0	
C+	75 – 79 ball	2.5	Jaqsı
C	70 – 74 ball	2.0	
D+	65 – 69 ball	1.5	Shártli ótti
D	60 – 64 ball	1.0	
F	59 ball hám onnan tómen	0.0	Ótpedi

Pán oqıtıwshısı haqqında maǵlıwmat

Avtor:	Ktaybekova Z. – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), Ájiniyaz atındaǵı NMPI, “Qaraqalpaq ádebiyatı” kafedrası docenti w.w.a.
E-mail:	ktaybekova77@mail.ru
Jumis ornı:	Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı, Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası
Pikir bildiriwshiler:	A.Dosımbetova – filologiya ilimleriniń kandidatı, Berdaq atındaǵı QMU, “Qaraqalpaq ádebiyatı” kafedrası docenti; N.Allambergenova – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), Ájiniyaz atındaǵı NMPI “Ózbek ádebiyatı” kafedrası docenti.

Bul Sillabus Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı oqıw-metodikalıq Keńesiniń 2025 – jil “28” 06 № 11 sanlı májilis bayanlaması menen tastıyqlanǵan.

Usı Sillabus Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrasınıń 2025 – jil “26” 06 № 11 sanlı májilis bayanlaması menen maqullanǵan.

Oqıw-metodikalıq basqarma bashlıǵı:

Túrkiy tiller fakulteti dekanı:

Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası bashlıǵı:

Dúziwshi:

A.Abdiev

B.Davletov

A.Seytbekov

Z.Ktaybekova